

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského alpského družstva.

Č. 1. * ČERVEN. * R. I.

V zrûst členstva českého odboru slovinského alpského družstva byl výboru pohnutkou, že přistoupil k založení vlastního orgánu, věnovaného alpinistice všebec a turistice v slovanských velehorách zvlášt. List takový vyplníti má části programu, který si odbor nás za cíl postavil již za tím účelem, aby se styk členstva stal živějším i činnost našeho sdružení vzpružila. Potřebu listu zvláštního pro turistikou horskou odůvodňovat nehodláme, neboť všem, kdož o věc zájem mají, jest zřejmá.

Za dosavadní podporu našich snaž vřele děkujeme jak našemu dennímu tisku, tak i Časopisu turistů, jejichž přízeň si ceníme a o niž i pro doby příští žádáme.

Netajíme se s vědomím, že činnost naše v počátku bude skromná; vždyť sama organizace českých alpinistů teprve zřízením našeho odboru byla zahájena, a soudíme-li, že počet Čechův o cestování po horách se zajímajících není asi menší než počet německých alpinistů v našich zemích, tož jsme teprve na začátku práce. Pražská sekce německo-rakouského alpského spolku čítá 415 členů, sekce v Aši 121, v Chebu 146, v Boru 75, v Liberci 124, ve Warnsdorfu 340 členů; největší německý alpský spolek má tedy v Čechách 1221 členů. Kromě toho však počet Čechoněmců, kteří jsou členy jiných alpských spolků, hlavně rakouského klubu turistů, jde do set.

Angličané, Francouzi, Vlachové a Němci dávno pochopili význam alpinistiky, o čemž svědčí velká odborná literatura, přečetné časopisy i jejich denní tisk, který se o věc stará, ba i stálou každodenně statí o šíření vědomostí a vzpružení ruchu pečeje. Velkolepá orga-

nisace alpských sdružení (jediný německo-rakouský spolek alpský čítá skoro 42.000 členů!), vydatně podporována subvencemi státními i ústavy zemskými a soukromými, stojí v popředí blahodějných a kulturních středisek těchto národů.

Živel slovanský se všeho toho ruchu účastnil jen nepřímo aneb pouze v rozsahu menším.

Poláci přičiněním zvěčnělého prof. dr. Chalubińského z Varšavy starají se účinně po delší řadu let o turistiku a vědecké prozkoumání velehor Taterských, organizování jsouce v „Towaryszstwu tatrańském“, které si dobylo vzácné zásluhu o slovanskou turistiku. Jižní část Tater vypínající se skoro bezvýminečně z naší půdy národní nese ráz čistě maďarský a při poměrech politických, jaké dnes za Litavou vládnou, nezbývá, než vyčkat ku skutečné činnosti chvíle vhodnější. Však přes to list náš i Tatry v svém programu pojímá, o nichž budeme přinášet zprávy jak možno podrobné a úplné.

Něco později uchopili se práce *Slovinci* a rozvinuli činnost rozsáhou, jak krátký náčrt v tomto čísle dosvědčuje; český odbor Lublaňského družstva staví se v řady pobratimských pracovníkův, aby konečně nádherné řetězy alpské, vypínající se nad vodami Drávy a Sávy v šíři i délce, se svými pyšnými štíty ledem a věčným sněhem, s čaravnými jezery a bohatě lesnatými úvaly vráceny byly i zevním rázem lidu, jemuž jsou odvěkou vlastí. I český odbor chce přispěti k zvelebení turistiky v těchto Alpách slovanských stavěním nových cest a ochranných chat, péci o výchovu vůdců a patroniso-váním literatury turistské i vědecky odborné.

Chceme proud českých turistů svéstí v ty krásné kraje a šířením známosti o nich přiměti naše kruhy, které v cizině letní pobyt vyhledávají, aby zde své dače stavěly.

Při všem tom nevylučujeme alpinistiku vůbec i doufáme, že všem nárokům v té přičině na obořném listu požadovaném plně dostojíme.

Konečně projevujeme naději, že ústřední družstvo lublaňské čítati bude v dozírném čase vedle našeho českého odboru i jiné; především tu pomýšlím na polský, srbský a hrvatský odbor, aby základ položen byl k velkému spolku, který by přistoupiti mohl k plnění větších úkolů, než s to jsou dnes naše skrovné síly.

I zveme již všecky naše alpinisty k součinnosti, o níž nepochybujeme; vždyť družina ta zůstane si věrnou na vždy! Kdo poznal kouzlo toulky po výšinách velehor, kdo tam šťastnou chvíli prožil, ten se víckrát nevyprostí z čaravného toho kruhu.

Sotva kde jinde cítí se duše tak vyprostěna z veškeré všednosti a povznesena k onomu zdroji, z kterého všechn život pochází. Denní lopotou znavený muž tam obrozuje své síly a nové energie k práci nabývá, a jinoch naučí se v tvrdém boji s terrainem i pohodou mužnosti a srdnatosti.

Zamýšlím v časopisu seznamovati poučnými článci členy s horami alpskými i Tatrami, s činností vlastní i činností slovinského alpského družstva a jiných alpských spolků; sdělovati jim vykonané cesty našeho členstva po horách i vynikající turysty jiných alpinistů;

zpraviti je o všech důležitějších zprávách z Alp, o všem, co děje se ku prospěchu turistů; v té přičině budeme přesně zaznamenávat všecka nová spojení s horami a v horách po drahách i nová spojení silniční, nové cesty, otvírání nových chýší i přestavbu jich, přinášeti zprávy o organizaci vůdcovství v horách, doporučovati vynikající vůdce pro budoucí cesty, všímati si literatury o vysokých horách i podniků různých států, zemí i jednotlivců, jež mají význam pro turista.

Tento program naznačuje však jen hlavní obrys; budeme uveřejňovati i jiné zajímavé podrobnosti.

Všem, kdož nám budou nápomocni, budeme povinni srdečným díkem. Zejména očekáváme od našich pp. členů a centrály lublaňské přispění co největší, aby časopis náš byl v každém ohledu poučný i zároveň zajímavý.

Slovinské alpské družstvo.

Slovinský národ, obývající zemi s velkými přírodními krásami, jest si toho vědom, že jsou to poklady, jeho jmění a statek, o který se má starati a pečovati. Slovinci jsou jediný národ mezi Slovany, kteří se udrželi po více než tisíciletém boji v Alpách, v onom čarovném horském světě, do něhož putuje rok co rok na tisíce přátel divokrásné přírody.

Malý je sice počtem národ slovinský, ale duševními snahami silnější, než mnohý jiný. Pozorujeme také u něho záhy se znovu-zrozením velkou lásku k horám své vlasti. První básník slovinský Valentin Vodník (1758—1819) zvěčnil svými zpěvy Triglav a jeho mohutné sousedy, v jichž blízkosti prožil nejštastnější dny svého života, a v pravdě lze říci, že hory daly Slovincům tohoto prvního básníka, jenž dí sám o sobě:

„Rodila mne Sava,
Ljubljansko polje,
Návdale Triglava
Me snežne kope.“

Jiný slovinský básník, Valentin Stanič (1774—1847), vynikl též jako turista alpský. Za Vodníkem a Staničem není skoro básníka slovinského, který by nebyl opěval domácí hory; nejkrásněji učinil tak lyrik Šimon Gregorčič. — Není proto divu, že nadšení pro hory, ideal všeho mohutného, silného, hrdého, šířilo se více a více mezi národem samým a že přibývalo rok co rok těch, kteří ve vzdálených horských samotách hledali odpočinek od všedního života. Když pak slovinské hory pozbyvaly prací německých spolků slovinského rázu, uviděli Slovinci, že jen nadšení a láska nepomůže, že zde třeba práce. Této nutné práce Slovinci skutečně se chopili vši silou a opravdovou vůlí r. 1893, kdy založili „Slovensko planinsko družstvo“, sídlem svým v Lublanji. — Činnost prvního roku tohoto spolku vztahovala se nejvíce na označování a opravování cest a podobnou přípravnou práci; druhým rokem však vystavělo družstvo již vzdor hmotné ne-

snázi dvě horské chaty, jednu pod vrcholem bohatou florou světoznámé Černé Prsti (1845 m) v Bochyni; chýše jmenuje se dle předsedy slov. pl. dr. Fr. Orožna „*Koča Orožnova*“, druhou pak v Saviňských Alpách pod Ojstricí, „*Kocbekova koča*“, nazvanou dle předsedy čílého saviňského odboru sl. pl. dr.

Roku 1895 postavil sotva ustavený radovalický odbor na Velém Poli pod samým Triglavem „*Koči Vodníkovu*“, Jakub Aljaž, farář dovský, pak vystavil na vrcholu Triglavu (2865 m) věž „*Aljažev Stolp*“. Na jižním svahu triglavském, 55 m pod vrcholem bylo vytěsáno tohoto roku do stěny skalní „*Staničovo zavetišče*.“

Velká byla činnost v r. 1896. Spolek vystavil 3 chaty, a to jednu z nejlepších a největších „*Triglavskou koči*“ na Kredarici (2515 m), asi hodinu pod vrchem triglavským. Nad údolím Vratským pak vzrostla „*Aljaževa koča*“, od které se otevírá jeden z nejkrásnějších pohledů na blízký Triglav a jeho sněhovou pláň. Třetí chatu „*Mozirskou koču*“ (Mozirje, něm. Prassberg) zřídil saviňský odbor slov. pl. dr. na Golické planině (1300 m) ve vých. části Saviňských Alp.

To jsou nejhlavnější práce slov. plan. dr., jež vykonalo pomocí svých odborův saviňského, kamnického, radovalického, k nimž se poslední dobu připojily odbor sočský a odbor český — konečně též zvláštní reklamní odbor v Lublani. Letos zamýšlí saviňský odbor otevřít novou chatu „*Gorněgrajskou koči*“ na Menině planině; chatu na Krnu zamýšlí postavit odbor sočský, český odbor pak počne ještě letos stavěti českou chýši ve slovinských Alpách.

Slov. plan. dr. vydává časopis „*Planinski Vestnik*“, jenž vychází čtvrtý rok a má bohatý a zajímavý obsah.

Slov. plan. družstvo nalezlo pro snahu své velkou podporu dvou mužů, bez nichž by jistě nebylo mohlo rozvinouti tak dalekosáhlou činnost. Jsou to: univ. professor *Jan Frischaufl* ve Štýrském Hradci, známý německý spisovatel turistický, jeden z nejlepších znalcův slovanských Alp, jenž slovem a skutkem podporuje turistiku ve slovanských Alpách; druhý pak jest šlechetný farář v Dovji, *Jakub Aljaž*, jehož zásluhy o slovanské Alpy, zvláště o skupinu triglavskou, jsou veliké. Uznávají je všichni, kdož znají poměry ve slovanských Alpách, a uznají je jistě ještě více doby pozdější.

Pod vůdcovstvím energického a věci s největší láskou oddaného professoře *Františka Orožena* plní slovinské planinské družstvo úkol svůj dokonale a vstoupilo mezi velké alpské spolky, jichž činnost tisícům turistů je ku prospěchu.

Všem těmto mužům a celému slov. alpskému družstvu přejeme štěstí v dalším jejich počinání a plný zdar.

Našemu členstvu!

Rychle blíží se čas, kdy turisté se všech stran budou spěchat k Alpám, aby po celoročním ducha i tělo morícím stálém pobytu v městě nalezli trochu klidu v nádherné přírodě.

Nemáme pochybnosti, že letos kruh českých alpských turistů značně bude rozšířen a že zvláště členové našeho odboru letos ve velkém počtu vydají se v Alpy. Bude-li v létě — jak meteorologové předpovídají — příznivý čas, bude pobyt v horách dvojnásobně příjemný, nechť naši turisté obrátí se v kterýkoli kraj alpský; neboť Alpy všude jsou krásné, všude působí mohutným dojmem na každého. Přece však přejeme si srdečně, aby hlavní proud českých alpských turistů obrátil se do slovanských hor, v nádherné Alpy saviňské, překrásné Karavanky neb velkolepé Julské Alpy; kdo nezná jich, bude překvapen co nejmilejší.

Zádáme všemky pp. členy, aby v zápisních knihách v chýších hostincích, hotelech atd. připomenuli, že náležejí slovinskému planinskému družstvu a našemu odboru. Přejeme všem srdečně štastnou, příjemnou cestu a prosíme, by po návratu byly nám sděleny všechny vykonané tury.

Zprávy ze slovanských Alp.

Turistika ve slovanských Alpách r. 1898. Dle zpráv, jež nás došly, počínají se již konati mnohde ve slov. Alpách vysoké túry. Doufáme pevně, že letos zvýší se návštěva těchto nádherných hor se strany našich turistů tím spíše, že rok od roku lépe a lépe jest postaráno o pochodí chodců zřizováním chat a cest. Nemůžeme než i zde znova doporučiti co nejvřeleji českým alpinistům cestování a pobyt v Alpách slovanských, kde nakupeno jest zrovna mnoho přírodních krás. Zajímavé pochody i letní sídla nejvýše přijemná, jež doporučili jsme na počátku jara všem českým turistům zvláštním listem i v časopisech, naleznou naši čtenáři ve spisu „Slovanské Alpy“.

Studentský výlet do Alp. Větší počet studujících gymnasia v Rychnově nad Kněžnou podnikne o letošních prázdninách pod vedením profesora pana Josefa Sallače delší cestu, v niž zahrnutá jest také návštěva Lublaně a slovinských Alp. Prof. Sallač, který jest výborný turista, podniká se studujícími každý rok podobné cesty. Nemohl by být tento dobrý příklad mnohde jinde následován?

Ochrana protěže. Štýrský zemský výbor předložil zemskému sněmu zákon na ochranu protěže; slov. plan. družstvo pak podalo podobnou žádost zemskému výboru Kraňskému, aby byl vydán zákon na ochranu protěže a tak zvané „královské růže“ *) (Daphne Blazagana), která roste jenom v Bosně a v Kraňsku.

* Korutanský sněm zamítl v posledním zasedání osnovu zákona, navrženou zemským výborem na ochranu protěže.

Chorvatský básník F. M(arković) uveřejnil v chorvatském časopisu „*Vienac*“ řadu zušlek, jimiž opěvá zvláště hory slovinské (Triglav, Stolp Aljažův, Peričnik atd.). *

*) Jméno „kraljevska roža“ chová památku na saského krále Bedřicha Augusta, který r. 1838 navštívil krajинu, kde roste tato vzácná květina.

Z mladších slovinských básníků opěvá nejvíce hory Frant. S. Finžgar, který věnoval větší cyklus „Triglavu“, v slovinském časopisu „Dom in Svet“ (r. 1896, pěkné ilustrace od Mil. Zarnika). Též do „Planinského Věstníku“ přispívá krátkými básněmi.

Návštěva chýší v slovinských Alpách roku 1897. *Triglavskou chýši na Kredarici* (2515 m) navštívilo 233 turistů. Na vrchol Triglavu r. 1897 vystoupilo 313 turistů, první 26. června, poslední 16. září. Roku 1895 činila návštěva 161, r. 1896 pak 109. — 10. ledna t. r. bylo na vrcholu Triglavu 25 m sněhu, jak zjištěno dalekohledem z Dovje na sněhoměru u strážnice Aljažovy; o velkonocích bylo 3-5 m sněhu. — *Oroženovu chýši na Černé Prsti u bochyňského jezera* navštívilo 39 turistů. — *Mozirskou koču na Golčské planině* 76 turistů. — *Horu Olkou* v Savinjských Alpách 143 turistů. — *Chýši Okrešelskou* 95 turistů. — *Vrch Planjave* 21 turistů.

Počet členů slov. plan. družstva činil minulého roku 754, o 229 více než r. 1896. R. 1898 bude nás jistě 1000. — R. 1897 měla Kamniška podružnice 20 členů, radovlíšská 79 členů, saviňská 122 členů, sočská 47 členů, česká na 100 čl.; přímo u ústř. výboru bylo přihlášeno 365 členů. Od počátku r. 1898 pak přihlášilo se do této doby taklik členstva, že bezpečně dá se očekávat, že letošní přírůstek bude ještě větší než r. 1897.

Klub českých turistů.

Klub českých turistů měl r. 1897 3080 členů a 37 odborů. Za desítiletého trvání dobyl sobě klub velkých zásluh o českou turistiku. Činnost důležitého tohoto spolku známa je všeobecně tak dobrě, že omezime se na některá zajímavá data z poslední doby, zvláště z činnosti, která byla věnována našim horám. A tu s potěšením konstatujeme, že v Krkonoších, Šumavě, Brdech, v okolí Macochy a jinde pozorujeme blahodárnou činnost klubu. Postavení chýše na Cerchově, rozšíření útulny u Macochy, upravování cest v Krkonoších, horách Orlických a jinde svědčí o tom jasné. Mnohé odbory vyvinuji značnou činnost, která mnoho přispívá k tomu, že kruh členstva vzrůstá stále. Časopis turistů přináší každý měsíc zajímavé věci pro každého českého turistu, hlavně ovšem z krajů, v nichž klub působí, však i odjinud.

Klub poskytuje slovinským studujícím ve svých noclehárnách tytéž výhody, jako českým studentům a žádal na vztahem, aby učinilo podobně slovinské plánské družstvo, zřídí-li noclehárny. Družstvo zachová se ovšem rádo dle přání klubu. Z toho srdečně se těšíme.

Odbor K. Č. T. v Plzni obírá se často v přednáškách látkou z cest alpských. V prosinci přednášela sl. Klára Plischkeova o výstupu na Triglav, v lednu t. r. p. dr. Šíkl o cestování ve vysokých Alpách, v únoru p. dr. J. Vondráček o cestě kolem Montblancu.

Odbor K. Č. T. v Brně pořizuje letos nákladnou stavbu cesty z údolí k Macochě. Vydá též „Průvodce moravským Švýcarskem“.

Odbor v Klatovech připomenuje vše svým členům, by přistupovali hojně k českému odboru slov. alpského družstva.

V domažlickém odboru přednášeli v loni pan J. Žuvníček o slovanských Alpách a Triglavu, p. Em. Třida o Švýcarských Alpách.

Tatry.

Towarzystwo tatrzanskie jest nejstarší a nejsilnější organizace slovanská, pečující o turistiku ve vysokých horách; svou činnost soustředí na Tatry a vykonala za uplynulých 20 roků velký kus práce. Její jest zásluhou, že tyto naše hory jsou schůdnými i zabezpečenými, neboť všecky stezky, chaty ochranné i různá útočiště v polské oblasti vystaveny jsou

jejím nákladem. Své působení počalo šířiti towarzystwo ze Zakopaného, položeného přerozkošně na patě lesnatého Giewontu, a brzy obemknulo celou oblasť horskou. Zakopané vyšinulo se v bohatou polskou villegiaturu se sterými villami kupicími se kolem dvorce tatranského, ústřední to budovy towarzystwa a srdce života zakopanského. Během let podařilo se towarzystwu zorganisovati bezpečné vůdcovství, které v ničem alpskému nezadá a jehož sídlem jest Zakopané. Towarzystwo staralo se o vědecké prozkoumání Tater podporami pracovníkům, založením musea Chalubińského v Zakopaném a zřízením četných stanic meteorologických po horách.

Velkou zásluhou spolku o lid horský jest založení školy pro průmysl dřevařský, která vyžadovala značné hmotné oběti. Orgán spolku „Pamietník“ vydal již celé album skvostných heliogravur Taterských (přes 50 obrazů). Členův čítá spolek daleko přes 2000.

Poslední zprávy Pamietniku týkají se r. 1896 i vyjímáme: Stavba nové budovy pro dřevařskou školu činila výboru značné rozpaky, z nichž vyprostěn byl hrab. Wlad. Zamyským, který se uvolil postavit budovu vlastním nákladem. Towarzystwo vystavilo toho roku nové dobré silnice dolinami Stražyska a Koscielské, novou důkladnou stezku Zakopaného ku pěti stavbám přes romantický „Závrat“. — V dolině „Temných Smrčin“ postavena nová chata a v „Staszicy“ rozšířena a rekonstruována byla chata dosavadní. Vedle toho upravena celá řada stezek starých, postaveno několik ochranných altánů s nábytkem a zřízeny nové stanice meteorologické. Značného nákladu vyžadoval Dworzec Tatbrański v Zakopaném (nově vydlážděný dvůr a ulice, zakoupeno koncertní piano atd.)

Příjmy towarz. tatrz. obnášely r. 1895 celkem 10.441 zl. 52 kr. Zakopané. R. 1895 dlelo zde 4704 hosti.

Škola pro průmysl dřevařský v Zakopaném čítala roku 1895 17 učitelův, 132 žáků a vyžadovala nákladu 20.000 zl.

Tichý horský kout jest část východních Karpat zvaný *Czarna Hora*, pnoucí se do výše 2000 m s přebohatými lesy; výstup v horstvu jest všude snadný i lze až na vrcholy dospěti koňmo: turisté nadšeni jsou tamními krásami přírodními. Sekce Kolomyjská tatr. tow. stará se o schůdnost v horách, však prostředky její jsou nevalné. Přes to zařídila již ve Worochě a Žabím, dědinách na samé patě horstva, slušné hostince. Jak málo jest kraj ten navštěvovan, svědí, že r. 1896 vyšlo do hor z Worochy 14 a ze Žabího pouze 8 turistů!

V Tatrách byly r. 1897 podniknutы některé nové zajímavé výstupy. Paní Englischová z Krakova a její syn vystoupili jako první turisté na Vysokou Malou nad polským hřebenem (2430 m); německý turista Mühl byl první, který dostoupil vrcholů Granatů na východní straně údolí falkerského, Dr. Otto z Vratislaví dostal se na jeden ze severních vrcholů Gerlachovky (2473 m), který rovněž dosud byl nedostoupen. Architekt Karel Schwager z Vídni podnikl nový, velice obtížný sesyp s Lomnického štítu po severní straně k šártě mezi lomnickým štítem a Schwalbenthurmem. Karel Jurčeca z Karvína vystoupil přímo od popradského jezera na Satan (2432 m).

Chaty v Alpách.

Přejíce si, aby naši alpinisté dověděli se pro své letošní cesty vše, co přispěje k jejich pohodlí, sestavili jsme podrobný seznam všech chýší ve východních i západních Alpách, které byly r. 1897 a 1898 vystavěny, rozšířeny neb upraveny, rovněž seznam všech nových neb opravených cest ve východních Alpách, dále přehled všech turisticky důležitých alpských drah, které byly v minulém i v tomto roce dokončeny aneb které budou ještě letos odevzdány dopravě. K tomu připojili jsme přehled chat, cest a drah železnic, které se staví neb projektuji, i pro zajímavost chaty, které byly v obou letech zločinnou rukou vyloupeny. Nyní již ovšem vše bylo uvedeno v pořádek. Úplný tento přehled je velmi důležitý, pojednává je turista v žádném cestopise nenašel; v jiných alpských časopisech rovněž není nikde obsažen tento podrobný seznam.

I. Alpy východní.

1. Julské Alpy.

1. Bud' ve skupině této nebo v ostatních dvou skupinách slovinských Alp (Karavanky, Alpy savínské) postavit hodlou český odbor slovinského alpského družstva novou chatu. Výbor ještě letos vyhlédne a zakoupí místo.
2. Chata triglavská (2500 m) na Kredarici opatřena loni meteorologickou stanicí II. řádu.
3. Při chatě Dešmanové udávána až dosud nesprávná výška. Přesným měřením c. a k. vojenského zeměpisného ústavu z roku 1897 stanovena výška její na 2323 m.
4. Chata manhartská (2000 m) se přestavuje. Price letos mají být skončeny.
5. Chata pod Visbergem (1908 m) lonského roku byla vyloupena.

2. Savínské Alpy.

1. Nová chata gornograjská (1400 m) zřízena byla savínským odborem slov. alp. družstva na alp. meninské. Otevřena bude v červenci t. r.
2. Nová chata Zoisova (1799 m) zřízena krájským odborem něm. rak. Alpenvereinu nákladem 6000 zl. na sedle Kokrském. Má hostinství. Otevřena r. 1897.

3. Dolomity Sextenské, Sappadské a Lienzské.

Nová chata zbudována na jezeře Volajském (1990 m).

4. Dolomity Ampezzanské a Cadorské.

1. Sachsendankhütte na Nuvolau (2581 m) přístavkem zvětšena.
2. Nová chata města Bonnu (2360 m) zřízena na Pfannhornu.
3. Nový hôtel otevřen letos při jezeře misurinském.

5. Dolomity skupiny Pala.

1. Nová chata zbudována na konci údolí Canali ve výši 1630 m.
2. Nová chata Pravidalská (2300 m) zřízena pod Cima di Pravidali.
3. Refugio alla Rosetta (2600 m) značně rozšířen. Otevření letos.
4. Nová chata zbudována bude na sedle lusijském (2034 m).

6. Dolomity Grödenské, Enneberské a Fassské.

1. V údoli contrinském postavena nová chata norimberská (2100 m).
2. Schlernhaus (2640 m) značně byl rozšířen.
3. Lipská Grasleitenhütte (2165 m) ve skupině rosengartenské bude letos značně rozšířena.
4. Novou chatu v údoli vajoletském též skupiny hodlou letos lipský odbor něm. rak. Alpenvereinu postavit.
5. Chata na Rittnerhornu (2260 m) značně opravena.
6. Chata na Langkoflu (2200 m) opatřena loni vodovodem.
7. Chata řezenská (Regensburgerhütte, 2200 m) rozšířena o přístavek obsahující hostinský pokoj, kuchyň a sklep, noclehárnu pro vůdce a byt hospodářův.
8. Na sedle grödenském (2187 m) zřízen hospic.

7. Nízké Tury.

1. Chata Hanuše Wödla (1520 m) nově zřízena.
2. Chata Franti. Keila (1649 m) na alpě eibské, pobořená lavinou, bude letos znova postavena. Zatím zřízeno šest loží v jedné ze salaší na horní alpě eibské.

8. Skupina Ankoglu.

1. Chata v údolí elendském (Elendhütte, 1728 m) pro přílišnou vlnkost uzavřena.
2. Novou chatu v údolí tom snad ještě během tohoto roku postaví osnabrücký odbor něm. rak. Alpenvereinu.

9. Skupina goldbergská.

V Kolmu v údolí rauriském zřízen byl loni nový horský hostinec s 36 loži pod názvem: „Hochtauernhof Kolm“. Otevřen bude letos.

10. Skupina Velkého Zvonu.

1. Pobořená chata Schwarzenbergova (2488 m) v údolí Käferském znova vystavěna.

2. Nový hôtel horský při Moserbodenu (1968 m) letos otevřen.

3. Chata Rudolfova (2424 m) na Weissee přístavkem značně rozšířena a bude ještě letos užívání odevzdána.

4. Nová chata na Bergerthörlu (2650 m), zbudována vůdcem Glorerem.

5. Nová chata mochušská (2388 m) otevřena v údolí Ferleitenském.

6. Chata Stüdlova (2803 m) pod Velkým Zvonem značně byla poškozena v prosinci 1897 prudkou vichřicí. Střecha její byla smetená a části její rozmetány po údolí Ködnickém. Majitel pan J. Stüdl, předseda odboru pražského něm. rak. Alpenvereinu postaral se o bezodkladné provedení oprav.

7. Novou chatu v údolí hirzbašském postaví odbor gleivicský něm. rak. Alpenvereinu.

8. Chata arciv. Jana na Adlersruhe (3465 m) rozšířena přístavbou mezi chatou starou a nově zřízeným přístavkem pro ložnice. Přístavba tato obsahovatí bude kuchyni.

9. Chata solnogradská (1857 m) v údolí grubalpenském rozšířena přístavbou kuchyně.

10. Novou chatu na Wiesbachhornu ještě letos zřídit hodlá mnichovský odbor něm. rak. Alpenvereinu.

11. Chata Kaindlova (2787 m) na Fochezkopfu bude letos úplně přestavěna.

11. Skupina Velkého Venedigru.

1. Nová chata Richterova (2360 m) zřízena v údolí rainbašském, jež ústí do údoli Krimlského. Má hospodářství a postavena dle vzoru chaty warnsdorfské.

2. Chata warnsdorfská (2500 m) na Birnlucke rozšířena bude letos o dvě nové ložnice v patře.

3. Chata na Wildenkoglu (2222 m) — nyní v troskách — nově postavena bude sekcí neukirchenskou něm. rak. Alpenvereinu.

4. Nová chata zřízena bude letos odborem berlinským něm. rak. Alpenvereinu při ledovci habasském.

5. Chata Klářina (2200 m) v údolí umbalském má letos hospodářství.

12. Skupina rieserfernorská.

1. Nová chata pro 30 osob ještě letos zřízena bude při jezeře Antholzském (1644 m).

2. Chata Kasselská (2273 m) byla přestavěna a učelněji zařízena.

13. Alpy zillertalské.

1. Novou chatu chystá se postavit ještě letos odbor tauferský něm. rak. Alpenvereinu na Speikbodenu (2510 m) u Luttauču.

2. Chata Wery-ho (2600 m) v údolí tuxském značně opravena.

14. Alpy ennstalské, dolnorakouské a štýrské.

1. Nová Ensianhütte otevřena loni na Kienecku (1107 m).

2. Nová chata na Scheibenbergu (1467 m) loni zbudována.

3. Nová chata Washingtonova vystavěna na Karlu (1396 m) u Mürzzuschlagu.

4. Nová chata *Voristalská* (1660 m) loni na Dulvici ve skupině hochšvabské zbudovaná bude letos otevřena.

5. Chata *ennsthalská* (1650 m) na Tamischbachthurmu loni obnovena.

6. Chata na *Železných Vratech* (831 m) znovu zřízena.

7. Chata na *Hochkaru* (1809 m) opravena.

8. Chata na *Bürgeralpē* (1267 m) rozšířena přistavkem.

9. Chata *Františčina* (1036 m) na Hochecku v údoli triestingském, již značně sešlá, důkladně opravena.

10. Novou chatu na *Schöpflu* (893 m), nejvyšším bodu Videňského lesa, hodlá jako jubilejní zřídit odbor „*Wiener Wald*“ něm. rak. Touristenvereinu.

11. Reisalpenhaus (1898 m) na vrcholu stejněho jména bude ještě letos dostavěn a otevřen.

12. Chata *Roseggrova* zřízena býti má na Alpě pretulské (1683 m) u Mürz zuschlagu.

13. *Reishalerhütte* na Raxalpē bude přestavěna a rozšířena.

14. Chata *Admontská* na Natterieglu (1730 m) má od letoška hospodářství.

15. Novou chatu na Raxalpē za příčinou panovnického jubilea zřídit hodlá dolnorakouský *Gebirgsverein*, a sice nedaleko dřívější chaty Pehoferovy. Chata dostavěna býti má do r. 1899.

16. Novou chatu zřídit hodlá letos na *Reichensteinu* v horách ennsthalských odbor „*Obersteier*“ něm. rak. Alpenvereinu.

15. Mrtvé pohoří.

1. Chata *Karla Krahla* (1520 m) pod V. Prýlou byla důkladně opravena.

2. Novou chatu v této skupině hodlá zbudovatí línecký odbor něm. rak. Alpenvereinu.

16. Loferské hory.

Nová chata města Pasova zřízena bude na Wehrgrube pod Mitterhornem.

17. Alpy Solnobradské a Berchtesgadenské.

1. Jubilejní chatu císaře a krále *Františka Josefa* dostavuje na Hochköningu (2930 m) rak. Touristenverein. Otevřena bude v srpnu l. t.

2. Novou chatu na *Untersbergu* hodlá postavit berchtesgadenský odbor něm. rak. Alpenvereinu.

3. Chata na *Hochgründelku* (1827 m) během letošní zimy dvakrát vyloupena.

4. Novou chatu na *Hochecku* (2650 m), jednom z vrcholů *Watzmanna*, hodlá ještě letos zbudovatí mnichovský odbor něm. rak. Alpenvereinu.

18. Alpy Algavské a lechthalské.

1. Chata *augšpurská* (2400 m) na Parseierspitze byla v lednu l. r. vyloupena.

2. Nová chata zřízena býti má na *Wetterspitze* (2554 m).

3. Novou chatu na Benedictinerwandu (1802 m) zřídi odbor něm. rak. Alpenvereinu v Tölzu.

19. Alpy wettersteinské a memmingské.

1. V horách memmingských zřídil novou chatu odbor hanavský něm. rak. Alpenvereinu.

2. Chata *Videňského Nového Města* (2216 m) na Zugspitzi opravena.

3. Novou chatu na Zugspitzi (2960 m) zbudoval odbor mnichovský něm. rak. Alpenvereinu. Otevřena minulého roku dne 9. září a měla do konce 1897 308 návštěvníků.

20. Karwendel.

1. Chata *solsteinská* (1639 m) v prosinci m. r. vyloupena.

2. Nová chata zřízena bude na *Reitherspitze* (2372 m) odborem něm. rak. Alpenvereinu v Nördlingách.

21. Skupina ferwallská.

1. Chata *darmštat-ská* (2426 m) v Moosthalu zvětšena tak, že pojme 20 osob.

2. Chata *kostnická* (Constanzerhütte, 1768 m) obdrží letos hospodářství.

22. Rhätikon.

1. Nově zřízena loni chata *brandská* na alpě schattenlagantské u Brandu pod Scesouplanou.

2. Nová chata zbudována 2 hodiny pod vrcholem *Mondspitze*.

3. Chata *Tilsunská* (2106 m) na Sulzfluhu značně bude rozšířena.

4. Totéž platí o chatě na Freschenu (1820 m).

23. Silvretta.

1. Chata *jamthalská* (2206 m) přestavěna a bude v ni letos zavedeno hospodářství.

2. Také chata *wiesbadenská* má letos hospodářství.

24. Skupina sammaunská.

Chata *ašská* (2933 m) na Rothbleisskopfu v prosinci m. r. vyloupena.

25. Alpy Oetztalské.

1. Nová chata zřízena při *vodopádu parčinském* v Zielthalu, $2\frac{1}{2}$ hodiny od Lodnerhütte.

2. Nová chata *Fidelitas* odboru něm. rak. Alpenvereinu v Karlsruhe zřízena na Kamenném Stolu u ledovce gurglského (2883 m).

3. Chata *tašachska* (2433 m), jejíž střecha byla vichřicí smetená, opravena. Znovuzřízení ze základů se připravuje.

4. Novou chatu zamýšlí zbudovatí nejdéle do r. 1901 na Hintergraseln, při stoku ledovců vernagtského a gulsarského odbor würciburský něm. rak. Alpeny. Chata bude zejména důležitou pro přechod z Rofenského do Kaunského údolí.

5. Nová chata *štělinská* (2885 m) zřízena na Eisjöchlu v údoli pfelderském.

26. Alpy štubajské.

1. Chata *dráždanská* (2308 m) zvětšena o novou noclehárnu.

2. Nová chata *brémská* (2274 m) zřízena 4 hodiny od Gschnitze při ledovci simmingském.

3. Chata na *Brunnenkooglu* (2760 m) značně opravena a opatřena hospodářstvem.

4. Chata *inšprucká* na Habichtu (2369 m) značně opravena.

5. V chatě *hildesheimské* zavedeno býti má hospodářství.

6. Nová chata zřízena býti má na *Haslergrube* (2250 m) u Neuštiftu pod V. Burgstalem.

7. Chata *magdeburšká* (2422 m) ve Pfierschthalu bude letos rozšířena a opatřena hospodářstvem.

27. Skupina ortleská.

1. Nová chata *hallská* (3133 m) na Eisseepassu otevřena roku 1897. Má hospodářství.

2. Znovu zbudována chata na *Berglu* (2212 m) s hospodářstvím.

3. Na *Penegalu* (1730 m) staví se nová chata. Otevření v červnu b. r.

28. Brenta.

1. *Rifugio della Tosa* (2428 m) obnoven.

2. Nově postaven rif. nella Cima del Telegrapho (2200 m) na Monte Baldo.

II. Alpy západní.

a) Alpi māritime.

Rifugio Genova (1950 m) ve Val della Rovina na cestě ku Col Chiapous otevřen bude během letošního roku; má význam pro skupinu Argentera. Vzdálenost od Entraque u Valdieri 4 hod.

b) Alpes des Oisans.

1. *Chalet du Clot en Valgaudemar* (1463 m) zbudována nedaleko Cassetu. Má hostinství.

2. *Cabane forestière de Chaillol* (1800 m) nad sv. Michalem de Chaillol nově zbudována k ulehčení pro ty, kdo vystupují na Chaillol.

c) Skupina Mont Blancu.

1. Nová *Hôtellerie des Grands Mulets* (3056 m) v květnu otevřena 50 m nad starou chatou.

2. *Auberge de Planpraz* (2064 m) na Bréventu nahrazena novou budovou.

3. *Hôtel-Pension* na svahu *Dent du Midi* na alpě salvanské ve výši 1950 m postavená otevřena bude 1898.

4. Otevřené chaty z kamene zřízeny francouzským vojskem pro 15—20 osob pro případ nepohody na *Col du Bonhomme* (2840 m), *Croix du Bonhomme* (2482 m), *Col de Fours* (2710 m), *Col de la Seigne* (2512 m). Mají význam pro ty, kdož podnikají turu kolem Mont-Blancu.

5. *Chalethôtel sous le Brévent* (2525 m), na vrcholu tohoto zřízen během roku 1897.

6. *Capanna al Colle del Gigante* (3365 m). Nová stavba zřizuje se pod budovou starou, která již nedostačuje. Chata nová bude mít hostinství.

7. *Cabane Refuge de Pierre de Berenger* pod Aiguille Verte znova zbudována.

8. *Refuge Vallot* (4365 m), má být přeložen na místo přiznivější.

d) Bernské Alpy.

1. *Hôtel Torrentalpe* (1934 m) zbudován a otevřen 1897 ve vzdálenosti $1\frac{1}{2}$ hod. od lázní leukských. Má význam pro výstup na Torrenthorn vzdálený odtud $1\frac{1}{2}$ hodiny.

2. *Muttornhütte* loni otevřená zcela dokončena.

3. *Concordiapavillon* (2870 m), poblíže chaty téhož jména bude otevřen v letě 1898.

4. *Dossenhütte* (2600 m) má být letos přestavěna.

e) Glarnské Alpy.

1. Chata *Clarindská* (2444 m) nově zřízena a v říjnu m. r. otevřena na Altenorenstocku. Lze ji dosáhnout z Zittenthalu v 5 hodinách po dobré nové stezce.

2. *Hüfclubhütte* (1999 m) má být letos přestavěna.

3. Nová chata zřízena být má hodinu za alpu *sardonskou* (1730 m).

4. Chata *Grünhornska* má být důkladně opravena.

f) Alpy lepontské.

Ricovero alla Bocchetta di Campo (2000 m) otevřena 1897. Lze ji dosáhnout skrze Val di Pogallo a má význam pro výstup na Cima di Pedum, Cima di Laurasca a Testa di Napoleone.

g) Skupina Monte-Viso.

Rifugio Quintino Sella al Monviso (2950 m) důkladně opraven.

h) Alpy urnské.

Chata *Voralphalská* lavinou značně poškozená znova zřízena.

i) Skupina Monte Rosa.

1. Chata *Mont-Cervinská* nově zřízena.

2. *Hôtel nový* zřízen na vrcholu *Gornergratu*.

3. *Capanna Regina Margherita* (4560 m) na Punta Gnifetti rozšířena bude o observatoř, která se již buduje.

4. Nová chata buduje se na sedle *Bertalském* (3300 m). Jest to chata, jež byla vystavěna na výstavě ženevské. Chata ta má význam pro výstup na Dent Blanche, Aiguille de la Za, Dent de Perroc, Dents de Bertol, Dents des Bouquetins; vzhledem k této okolnosti upuštěno od znovuzřízení chaty na *Stokje*.

k) Penninské Alpy.

1. Chata na *Weisshornu* (2859 m) zcela pobořená bude znova zbudována letošního roku a bude lze ji ještě letos užívat.

2. Na *Hüfälpe* zřízena bude nová dřevěná chata, jež pojme 17 osob. Má být ještě letos otevřena.

l) Bernina.

Chata na *Piz Languardu* (3266 m) 1897 lehla popelem. Má být letos znova zbudována.

m) Silvretta.

Chata na *Piz Kešu* (2000 m) loni otevřena. Jest vzdálena $2\frac{1}{2}$ hod. od Znožu a $2\frac{1}{2}$ hod. pod vrcholem.

n) Albigna Disgrazia.

Capanna Zocca (2395 m) na konci údolí Val Masino zbudována ve vzdálenosti 5 hod. od Sv. Martina di Val Masino. Ulehčuje výstup na Cima di Zocca, Cima di Castello, Piz Torrone.

o) St. Gallen.

Na *Alvieru* zřízena být má nová chata.

Cesty

nové a obnovené r. 1898 a 1899 v Alpách východních.

1. Jušské Alpy.

Odbor sošský slov. alp. dr. dokončil r. 1897 označení těchto cest: na Rombon a Sviňák; z Čeustoče na Krn; tamtéž z Drežnice; z Gabrij přes ves Krn a z Tolmina přes Slem; z Bovce přes Krn do Tolmina; z Tolmina přes Globoko do Bochyně. Opravena cesta k vodopádu „Ocedníku“ při Dolech.

Odbor kránský něm.-rak. Alpenvereinu obnovil označení cesty z Bledu přes Pokleku (Kraňská dolina, Javorník, Rudnopolje, Konška, Toše) na Velenpolje a k chatě cis. Marie Terezie.

Ústřední výbor slov. alp. družstva zřídil cestu ze sedla *Peklo* na Triglav. Cesta vede nad ledovcem a jest kratší než cesta přes tento.

2. Saviňské Alpy.

Novou cestu z Luč k chatě *Kocbekové* nalezl r. 1897 vůdce Jiří Planinšek v Lučích. Cesta ta vede z Luč mimo Pečovníka na Polšák a spojuje se pod Velkým Vrcem s cestou dosavadní. Cesta ta bude o hodinu kratší, takže bude lze z Luč do chaty Kocbekovy dorazit za 4 hodiny. Mimo to bude lze se vydchnout nepřijemnému hřbetu Latnu nad Planinškem. Saviňský odbor slovin-ského alpského družstva dá ještě letos cestu tuto upravit a označit.

Odborem saviňským opraveny byly roky minulé tyto cesty: od Šibja v Štýrské Bělé k Vodotočníku a na Prag u Korosice; od chaty Možirské na Boskovc; od téže chaty na Kal, Zaločana a k pramenu Lubije; z Řečice ke Goliciňku a do chaty Možirské; z Možirje k Sv. Urbanu a na Dobrovle přes Creyt k Sv. Joštu a do Lipé; z Olské hory na Polzelo; ze Slov. Gradec do Podgorje, Sv. Mikuláše, v dolinu Veluškou a do Sostaně; ze Šmartna přes Dobravu do Podgorje; ze Slov. Gradec do Starého Trhu přes Sel na horu sv. Uršuly.

Týž odbor označil červeně cestu z Šibje k Vodotočníku a na Dedce (2020 m) nad Korosicou.

Odbor kránský rak.-něm. Alpenvereinu opravil a označil cestu od Uršule k chatě Zoisově, jakož i její pokračování přes Pode na Skutu.

3. Dolomity Ampezzo, Cadore.

Zřízena cesta skrze *Nabige Loch* od jezera Pragského na Seekof. Označena cesta přes *Mauern* na Alpu *Fosses*.

4. Dolomity-Gröden, Enneberg.

Odbor bozenský něm. rak. Alpenvereinu zřídil novou stezku z Kastelruthu na Rittnerhorn.

Nová skalní stezka z chaty na Langkofelu, t. zv. cesta Oskara Schustera, má být letos dokončena po východní stěně Plattkoflu. Po zřízení stezky této bude lze po ni na Plattkofel vystoupiť a přes sedlo Fassa do Campitella se stoupit. Stezka ta zřízena jest tak, že i méně cvičenému bude lze ji použít.

Nově zřízena byla cesta vedoucí skrze Val de Salières k sedlisku mezi Furchetou a Sass Rigais, jichž slezení odtud se strany východní ulehčeno za puštěním drátěných lan, takže jest nyní traverse tohoto vrcholu lehce možnou.

R. 1896 započatá cesta na Col delle Pieres byla r. 1897 dokončena.

Na vých. Tschierspitze zřízena být má nová cesta, jež by i méně cvičeným turistům výstup umožňovala. Až dosud vystupovalo se na ni ze sedla Gröden-kého a platil výstup za ne zcela snadnou lezenici.

Nová cesta zřízena od louky Vajoletské do Ciampedie.

Letos zřízena být mají cesty z Močeny na sedlo nad jezerem Karským (Karerseepass) a z Penie na sedlo fedajské.

5. Skupina Angoklu.

Nová stezka údolím elendským zřízená dokončena byla loni až k salaši Adambauerové. Jest asi 4 km dlouhá a zkracuje cestu dřívější o 45 minut. Vede po pravém břehu, kdežto cesta stará vedla po levém. Náklad činil přes 1000 zl. Roku 1898 má v cestě této být pokračováno až do salaše Wastlauerovy. Mimo to má letos být zřízena cesta od salaše Samerské ku Klein-elendscharte.

6. Skupina schoberská.

Sluj galická u Lienzu, do níž cesta byla splaveným dřívím zničena, byla znova přístupnou učinená obnovením staré stezky.

7. Skupina Velkého Zvonu.

Odbor gleivický něm. rak. Alpenvereinu zřídí cesty na Hirzbachthörl, Hohe Tenn a dva přechody do údolí kaprunského z chaty, kterou hodlá letos v údolí Hirzbachtal postavit.

Stezka z chaty pražské na Vel. Venediger byla částečně přeložena a opravena. Opravy ty mají výhodu, že cesta nová jest značně kratší i pohodlnější než stará. R. 1898 provedena být má stavba cesty s výše Zlapperrieglu na Schulerbühel u Heiligenblutu.

Přes rameno Möllu zřízen být má lehký železný most, aby udržováno být mohlo spojení Glocknerhausu s druhou stranou údolí, po případě s Margaricemi.

Označeny cesty na Lugauerscharte, Bockhardtscharte, Weichselbachhöhe a Hochthor.

Jestě letos zřízena být má cesta přes Bratschen na Wielingerscharte a Velký Wiesbachhorn.

8. Skupina Vel. Venedigru.

Cesta z Neukirchenu na Wildkogel bude v brzku zřízena.

Chata Richterova v Rainbachthale a chata Plauenšká v Kuchelmooskaru mají být spojeny cestami stýkajícimi se na Gamsscharte (2980 m).

9. Skupina rieserfernernská.

Z Prettau v údolí ahrnském zřízena bude letos cesta Hasenthalem přes Weisse Wand do Reinu. Cesta ta nazvána bude cestou *fuldavskou* a bude mít zejména význam pro turisty z Pinzgavy přes Birnlücke přicházející, kteří chtějí navštiviti Rein.

Nova cesta zřízena bude od chaty kasselské na Rieserferneru přes Antholzerscharte do Mitterthalu v údoli Antholzském, s odbočkou k jezeru téhož jména a s druhou odbočkou přes sedlo s'allerké do Erlsbachu. Přechod přes Antholzerscharte, až dosud obtížný, stane se pro každého možným.

10. Alpy Zillertalské.

Cesta Zemmgrundem od Hochstegu k Jochbergu byla zlepšena a částečně přeložena.

Cesta Zillergrundem k Kuchelmoosalpe a cesta skrze Stilupklaum byly opraveny.

Nova označeny byly cesty: Meierhofen—Schwendau—keilkellerský vodopád; Maierhofen—Burgstall—Astegg—Finkenberg.

Nova zřízená cesta: Brennerpost—Wildseejoch—Pfitscherjochhaus jest nejvýdělečnějším spojením hor zillertalských s drahou.

11. Severní Předhoří.

Nova cesta zřízena z Kitzbichlu na Geisstein. Jest pohodlná a o více než půl hodiny kratší než cesta stará. Tím umožněna velmi pěkná tura z Kitzbichlu přes Kelchalpe a Thor na Geissstein za $5\frac{1}{2}$ až 6 hodin.

Cesta z Kitzbichlu k Jufenu a M. Rettensteinu byla částečně přeložena.

Nova označeny byly přechody z Hopfgartenu údolím windauským přes Filzenscharte, Velchsauthal, Kurzer Grund do Waldu v Pinzgavě, cesty na Hohe Salve z Hopfgartenu, Westendorfu a Itteru, na Brechhorn v Spertenthalu z údolí windauského.

Nova cesta na vrchol Brünnesteinu (1635 m) z chaty téhož jména zřídí odbor rosenheimský něm. rak. Alpenvereinu.

12. Solná komora.

Nově upravena bude letos cesta ze Scharflingu přes Kesselalpe na Schafberg

13. Alpy štýrské a rakouské.

Na Hochkar zřízena nová cesta.

Na Bürgeralpu a Maxenshöhe zřízeny nové cesty odborem mariacellským rak. Touristenklubu.

Cesty v Steinwandklamu a Türkenschlochu byly důkladně opraveny.

Odbor rak. Touristenklubu ve Víd. N. Městě podnikl rozsáhlé označování v okolí Vysoké stěny (Hohe Wand) a v horách Fischaušských, na jichž kulminačním bodě — Größenbergu zřídil rozhlednu, jež otevřena v květnu m. r.

Odbor Wiener Wald téhož klubu podnikl označení ve Videňském lese. Gaislochsteig na Raxalpě bude znova zřízen.

14. Skupina Dachsteinská.

Upravena cesta z Hallstattu na Schneidkogl. Opravy podniknuty na cestě na Gaispalfen.

Označeny cesty: Zwieselalpe—Donnerkogel; Gosavské jezero—Scharwand—Steigl. Označení opraveno a doplněno na cestách: Zwieselalpe—Sulzkarylpe.

15. Skupina Berchtesgadenská.

Cesta mezi Oberlahuerem a chatou na Funtensee má být letos přeložena. Novou cestu spojujici veškerý 3 vrcholy Watzmannu zřídit hodlá letos odbor mnichovský něm. rak. Alpenvereinu.

Nova cesta na Hochkönig byla tak založena, že lze s mezky až k ledovci se dostati.

16. Alpy Algovské a Lechthalské.

Spojovací cesta z Ranhecku k cestě ze sedla Hornbašského nově zřízena. Cesta z Hohe Licht na Mädelegabel dokončena asi z jedné třetiny a bude v ni letos pokračováno. Rovněž má být letos zřízena nová cesta z alpy schlapoltské na Fellhorn.

Označeny cesty: Stanice Danöfen—jezero Spullerské—Schafberg; led. Schindlerský—Schindlerspitze.

Odbor Algov—Immenstadt něm. rak. Alpenvereinu zamýšlí letos zřídit cestu z Gaishornu k chatě prince Luitpolda.

Cesta na Benediktentwand Längenthalem bude opravena.

Stezky se Scharfreitru na Lerchekogel a Juifen a přes Hochalpu k Walchensee byly znova označeny.

Upraveny a označeny budou cesty z Füssen na Säuling, Rothe Wand; označena cesta Murauerhütte—Aggenstein.

17. Skupina wettersteinská.

Nova zřízena cesta spojujici chaty memingskou a banavskou.

18. Karwendel.

Tak zv. Knappensteig od Walderalpe, nejdivočejší části této skupiny skrze Vomper Loch do Au, Überschall, Halleranger, byl značně zlepšen.

Z Bettelwurfhütte (1800 m) zřízena nová cesta na Speckkar a sedlo lafačské. Z téže chaty zlepšena a lany v délce 150 m zajistěna cesta na V. Bettelwurf.

19. Kaisergebirge.

Cesta ze sedla stripského na Stripseukopf dokončena.

Letošního roku zřízena být má cesta z alpy griesenské na Velký a Malý Griesenerthor a Kleines Thörl.

Z Kufsteinu zřízena být má stezka až k Hornímu Scharlingerbodenu.

Nova upravena bude letos cesta na Elmauer Haltspitze.

20. Skupina ferwallská.

Označeny cesty: Stan. Langen — chata Satteinská — Bettler — Kalter Berg; chata Sattcinská — Gafluner Winterjöchl; chata Satteinská — Bettler — Nenzigast — Langen; Peischlkopf.

Lékárničci přinaležejíci darmštadtskému odboru něm.-rak. Alpenvereinu zřídili svým nákladem před několika lety cestu od chaty darmštadské v Moos-

thalu na Kuchenjoch, kterážto cesta po nich nazvána „Apothekerweg“. Jich příkladu následovati budou nyní i advokáti též se kese a zřídi svůj „Advokatenweg“ z chaty přes Moosbach a Schneidjöchl do Jachglu v Paznaunsku.

21. Rhätikon.

Cesta z chaty na V. Frassenu k vrcholu tohoto částečně znova zřízena Cesta na Mondspitz byla opravena a částečně znova zřízena.

22. Silvretta.

Nová cesta zřízena býti má na Hohes Rad z chaty wiesbadenské.

23. Skupina samnaunska.

Cesty v okoli chaty ašské byly opraveny a z časti znova založeny a označeny. Zejména cesta ze See k ašské chatě, z níž lehce lze slézti Rothpleisskopf, Fungler a Hexenkopf, nově zřízena.

24. Skupina oetzthalská.

Označeny a opraveny cesty: Mals—Spitzige Lun, Mač—Spitzige Lun, Scarljöchl.

Zcela nová stezka zřízena pražským odborem něm. rak. Alpenvereinu od alpy Kartschské skrze údolí přes sedlo mastaunske do Unsere Liebe Frau v údolí schnalzkém.

Opraveny cesty: Vent—Ramljoch—Ramolkogl; Vent—Niederjoch; Vent—Marchlechner (hranice mezi Ventem a Heiligkrenzem).

K chatě tašachske zřízena z hořeriho údolí tašachskeho nová stezka, kterou obchází se ledovce, takže překročení jeho stalo se zbytečným.

V údolí passeierském zřízena nová cesta k vodopádu v Kalbenthalu. Cesta k vodopádu Štiberským bude označena.

K bezpečněšímu přechodu přes ledovec na Hochweisscharte mezi Lodnerhütte a chatou štětinskou, — nejkratšimu to přechodu mezi Oetzthalem a Meranem, budou mista ohrožená zabezpečena jistě letos dráteným lanem

Nově upravena býti má letos cesta ze Zwieselsteinu do Winterstallu až k Marchlechnerovi, dále cesta do Windachthalu.

25. Skupina štubajská.

Cestu z chaty Frant. Senna na Rinnensee a Rinnennieder (2913 m) [nejlehčí příchod na Fernerkogel (3300 m)], jeden z nejkrásnějších vyhlídkových bodů v Tyrolích, zlepšena a označena. Rovněž opravena cesta mezi chatou jmenovanou a chatou ambergorskou.

S cestou, jež spojovala by chatu inšpruckou na Habichtu s chatou brémou, ještě letos má být započato.

Již předešlého leta započato bylo se stavbou cesty z chaty hildesheimské přes „Wilder Pfaff“, čímž docíleno bude spojení mezi chatou hildesheimskou a Becherem v jedné z nejkrásnějších částí štubajských Alp.

Nové spojení zřízeno býti má mezi chatou brémou s jedně a chatami inšpruckou a Becherhausem s druhé strany.

26. Skupina ortleská.

Opravena a označena cesta: Glurns-Ciavalač-Trafoi.

Přichod ze Suldenu do chaty düsseldorfské v Zaythale zlepšen byl přezením hoření části cesty.

Nová stezka zřízena byla odbočkou se silnice stilfské blízko památního kamene Tourvillova do údolí Tři Studánek. Stezka stará byla příkrá a špatná. Cesta nová jest pohodlná a bohatá na malebné pohledy.

Nová cesta zřízena s též silnice na Partscheralm; pak z Trafoi na Kleinboden.

Letos ještě zřízena býti má nyní místy již zcela zmizelá stezka z Fransenhöhe pod ledovcem madačským, trafoiským a ortleským k chatě Arningově a prodloužena k nové chatě na Berglu.

Otevřené a projektované dráhy v Alpách.

a) V alpách východních.

Dráha údolím Ybbsy z Waidhofenu vedoucí byla prodloužena letos až do Lunzu; tím získá mnoho navštěva t. zv. mariacelských Alp na hranicích Dolních Rakous a Štýrska se vypínajících, jež poskytuje zajímavé výstupy a krásné výhledy, zejména Dürrenstein, Hochkar a Oetscher.

O nové dráze z Zell am See do Krimmlu zmiňujeme se na jiném místě.

Pro úzkokolejnou elektrickou dráhu ze zastávky Brennerstrasse lokální dráhy Inšpruk-Hall do Neustiftu s odbočkou z Vulpmesu přes Schoenberg do Matrei bylo uděleno povolení ku přípravným pracím. Dojde-li ke stavbě, budou nádherné, ne dosti ještě oceněné Stubajské Alpy velice navštěvovány.

Dráha Oetzským údolím. Předběžná koncese byla udělena pro úzkokolejnou 24 km dlouhou elektrickou dráhu ze stanice Oetzthal (688 m) do Laengenfeldu (1179 m).

Pro turisty na Hochkoenig (Uebergossene Alp) služí k vědomosti, že zastávka Mitterberg u Bischofshofenu byla pojmenována v „Ausserfelden“.

V bavorských Alpách byla nedávno otevřena dráha z Penzbergu do Bichlu, kterou usnadní se zvláště turysty na Benediktenwand (1802 m) a Herzogsstand (1736 m) s velikým rozhledem k vysokým Turám a Oetzthalským ledovcům, dále dráha z lázní Aiblingu (na trati Rosenheim—Holzkirchen) do Feilenbachu, důležitá pro turisty na Wendelstein u bavorského Zella.

Koncese byla udělena pro postavení dráhy Lavantthalem, čímž bude lze snadno vykonati mnohé turysty okolo Zirbitzkogelu, Koralpe a Sannalpe; rovněž pro dráhu z Wöllan do Unterdrauburg.

Z Bregence přes Gebhardberg na Pfaender ve Vorarlbergu zamýšli postavit úzkokolejnou dráhu horskou družtvu linecké.

V jižních Tyrolích staví se dráha ze Sigmundskronu (na trati Bolzano—Meran) do Kalternu; odtud pomýšlí se na stavbu elektrické dráhy ná sedlo Mendel. — Dále bylo uděleno povolení k traťování dráhy z Pergine na trati Valterganské do Montagnagy.

Z Lizee do Windisch-Matrei projektovaná jest elektrická, 30 km dl. dráha.

Se stavbou elektrické dráhy na Vyšarji (Luschari, 1792 m) u Trbiže bude dle všeho letos neb na rok počato. — Dále projektuje se ve slovenských Alpách dráha na Dobrác; jedná se již delší čas v zemském výboru o poskytnutí subvencie.

Ověja Vas (Wolfsbach) má nyní zastávku na dráze. Důležito pro turisty přicházející ze Zajzery (Seissera).

b) V západních Alpách.

Dráha na Gornergrat u Zermattu jest již hotova, tak že letošní navštěvovatelé Zermattu budou ji moci již použíti. Dráha končí 100 metrů pod vrcholem (konečnou stanici něco přes 3000 m nad mořem).

Elektrická dráha na Pannu. Letošní roku bude dle švýcarských listů odevzdána dopravě část této dráhy 10 km dlouhá, ze Scheidegg u ledovci Eigeru. V poslední době pokračují však práce velmi zvolna, jak sdělují listy francouzské a německé.

Velmi důležitá dráha pro turisty z Cluses do lázní St. Gervais, pokračování dráhy ze Ženevy k Chamonix, jest již otevřena. Z jara počato také se stavbou ze St. Gervais do Chamonix.

Dráha ze Ženevy do Chamonix. Ze Ženevy dosud jezdilo se do Chamonix částečně po dráze, částečně poštou. Jednou z nejvíce navštěvovaných cest byla cesta dráhou do Martigny, odtud poštou neb pěšky přes Col de Balme, druhá dráhou přes Cluses a poštou neb pěšky přes Fallanches. 1. června t. r. byla otevřena dráha z Cluses do St. Gervais, původněho lázeňského místa u vchodu do údolí Montjoie, jednoho z nejpříbuznějších v Alpách, jež před 7 aži lety bylo zničeno prorvou vody z ledovce Bionassayského. Před 4 lety byly lázně opět úplně nově vystaveny. Ze St. Gervais do Chamonix jest jen asi 15 km cesty. S pracemi pro dráhu ze St. Gervais do Chamonix počato již také, tak že tohoto nádherného horského místa bude lze dosíci příštím rokem ze Ženevy v několika málo hodinách.

Také přes sedlo *Gemmi* v Bernských Alpách má být vedena elektrická dráha z Kanderstegu do Lonèche les Bains v rhonském údoli. Ke stavbě asi nedojde ještě letos, ježto bohužel očekává se čistečné spadnutí ledovce Rinderhornu na této nádherné cestě.

Na Sentis (2504 m) projektována jest z Appenzellu (781 m) elektrická a lanová dráha; k jezeru Seealp (1142 m) povede dráha elektrická, dále lanová.

Dráha ze Spiez na thurnském jezera do *Erlenbachu* pod Stockhornem (2193 m) otevřena jest již několik měsíců. Dráha tato přivádí turisty do blízkosti skupiny Wildstrubel a ku přechodu přes Rawyl (2415 m) do rhonského údolí.

Dráhu z *Martigny* přes sv. *Bernarda* do *Aosty* zamýšli postaviti anglické družstvo.

Dráha na Mont Blanc. Po mnohých jiných pokusech, provéstí řádnou trať této dráhy, pokouší se též podnikatelská firma Saturin Favre o to, aby nalezla příhodnou trat. Dráha projektuje se z místa *Les Ouches* (as 8 km jihozápadně od Chamonix) do výše 4500 m nad mořem. Rovněž traťuje se dráha od Chamonix přes Argentiére a Col des Moutes do Martigny.

Úzkokolejná ozubená dráha z Chamonix ke známému *Montenversu* bude dle všeho provedena již r. 1899.

Vůdcovství.

Počet větších výstupů v Tyrolích. Dle úřadních záznamů okresních hejtmanství v Tyrolích vykonali oprávnění vůdcové v zemi minulého roku 6130 výstupů s 10.851 turisty (r. 1896 bylo jen 4591 tur s 7442 turisty, r. 1895 pak 7122 tur s 10.720 turisty). Počet výstupů řídil se ovšem dle počasí.

Koncesovaných vůdců bylo r. 1897 v Tyrolích 611, o 20 méně než r. 1896, o 35 méně než r. 1895. Přičinu úbytku sluší hledati v tom, že zkušenější turisté podnikají výstupy a přechody čím dálé tím častěji bez vůdců, následkem čehož někteří vůdcové zvolili si jiné zaměstnání.

Rakouský alpský spolek (Oest. Alpenclub) měl loni 602 členy; největší část příjmu byla věnována rozšíření chýše arcivévody Jana (Adlersruhe 3464 m) pod Velkým Zvonem. Jest to nejvyšší chata horská v Alpách vůbec, která má v létě hostinství. Po vystavění této chýše, která je nejbližší vrcholu (50-60 minut), stoupala návštěva nádherného velikána východních Alp značně.

Zprávy o rakouském klubu turistů. Rak. klub turistů (Oesterr. Touristenclub) měl minulého roku 7807 členů. Vyvijel velkou činnost, hlavně však věnoval úsilí své vystavění chýše na Hochköning (Üebergossene Alp), jež je velkopopulér zařízení; otevřena bude 18. srpna t. r., avšak turisté mohou v ní již nyní nalézti dobré opatření. — V zemích koruny české jest nejsilnější sekci klubu odbor brněnský, čítající 225 členů. — Klub vydává časopis „Oesterreichische Touristenzeitung“, velmi pečlivě redigovaný; přináší velmi mnoho zpráv o slovenských Alpách. — 56 členů klubovní sekce Videňské Nové Město podniklo r. 1897 ve 12 zemích 320 vysokých tur.

Zprávy o činnosti něm. rak. alpského spolku.

Letošník kursů vůdcovských D. Ö. A. V. (německo-rakouského alpského spolku) súčastnilo se 49 vůdců a aspirantů. Kursy byly pořádány v Bolzanu, Inšpruku a Solnogradu.

Dozoru Inšprucké sekce D. Ö. A. V. jest podřízeno 94 vůdců, z nichž 81 podniklo v letech r. 1897 v Oetztalských a Stubášských Alpách 1113 tur; mezi nimi bylo 335 tur, které nebyly dosud konány.

Sekce Celovecká opatřila na cestu ke Glocknerhausu 60.500 zl. Spořitelna v Celovci věnovala 10.000 zl. Kromě toho činily příjmy sekce za r. 1897 5600 zl.

Sekce Pražská, jejíž předsedou je vynikající alpinista p. Jan Stüdl, měla r. 1897 členů 415 a příjmu 4068 zl.

155 členů Mnichovské sekce „Bayerland“ podniklo r. 1897 ve východních i západních Alpách 1918 výstupů; 256 tur vykonáno v zimě. Tot užasně!

Rozpočet vídeňské sekce D. Ö. A. V. Austria na r. 1898 činí 19 552 zl.

D. Ö. A. V. měl r. 1897 — 294 170 marků příjmů. Členů měl 41 789, odboru 258, z nichž bylo 152 v Německu s 29.634 členy, 98 v rakouských zemích s 12.155 členy. Poukazujíce na počet členstva z českých zemí, který uveden jest v úvodním našem článku, podotýkáme, že sekce mnichovská má 3004 členů, norimberská 897 čl., vídeňská 1860 čl. kromě 224 čl. vídeňské akademické sekce.

Různé zprávy.

Postavení české chýže ve slovanských Alpách jest nejhlevnější po tu dobu úkol našeho odboru. V srpnu odeberou se všichni členové našeho výboru společně do slovanských Alp, aby ve srozumění s lublaňskou centrálovou vyhlédlí místo pro chatu, která dle možnosti ještě tohoto roku počne se stavěti. Postavení chaty bude vyžadovati ovšem značného nákladu, i jest nutně třeba, aby přátelé naši osvědčili svou přizeň snahám našeho odboru tím, že venují příspěvek ku stavbě chýže. — Příspěvky přijímají předseda odboru profesor Dr. Karel Chodounský, na Smíchově č. 753, i ostatní členové výboru: kr. zemský rada Dr. B. Franta, Smíchov, Ferdinandovo nábřeží č. 11., kr. zemský sekretář Leop. Mareš, Smíchov, Ferdinandovo nábřeží č. 3., Dr. St. Prachenský, zemský advokát v Praze, Zderazská ulice.

Spojení železniční Prahy s krajinami alpskými a Tatrami posud stále velice jest nepohodlné. Uváží-li se na příklad, že z Londýna za ne celých 24 hodin dostati se lze téměř do všech míst švýcarských drahou spojených, sezná se teprve náležitě nevýhodnost spojení zdejších. Z Prahy do Chabóvky (nejblíží stanice tatránská s polské strany) potřebujeme 30 hodin, do stanice na jižní straně tatránské aspoň 20 hodin. Do středisk Alp slovenských, Celovce, Bělák, Trbiž, jediné možné spojení jest odpoledním rychlikem v 1:40 h. přes sv. Valentín za 17—20 hodin. Do Solnogradu jest sice poměrně dobré spojení za 9½ hod. rychlikem, který však nemá odtamtud dalšího přímého spojení, tak že na př. do Inšpruku lze se dostati až druhý den ráno v 9½ hod., čili za 20 hodin. Ani nově zavedený rychlik v 7:20 h. ráno z Prahy v tom ohledu mnoho není platen, leč tomu, kdo odhadlá se aspoň z Lince k další jízdě v I. třídě luxusního vlaku alpského, kterým od 1. července lze se bude dostati o 9:20 h. večer, tedy za 14 hodin, do Inšpruku. Kdo však tento luxus si nedovolí, pro toho nemá nové spojení žádného významu, ježto nedostane se před 7 hod. večeře do Solnogradu. Zůstává tedy i na dálce pro alpské tury z Prahy hlavním spojením odpolední rychlik (1:40 h.) dráhy čís. Fr. Jos., ať již spějeme do Alp slovenských (přímý vůz do Celovce nebo do Pontebby, z Budějovic do Reiflingu vlak osobní), nebo do Tyrol (z Budějovic přes Linec stále rychlikem, přímé vozy do Solnogradu). Kdo nedělá si nic z dvojnásobné celní prohlídky, za stejnou dobu, ba i dříve do Inšpruku stihne přes Mnichov (Praha—Brod n. L.—Mnichov—Kufstein 16½ hod.).

Noví členové českého odboru slov. alp. družstva (od vydání průvodce „Slovanské Alpy“). Člen zakládajici: paní Maruše Neureutterová v Praze. Členové skuteční: Českoslovinský spolek v Praze, pan Adolf Duchoň, ředitel měst. techn. kanceláře na Smíchově, pan Ferd.

Hausa, tajemník okr. zastupitelstva na Smíchově, pan Ferd. Hiller, c. rada, tajemník ústř. sboru zemědělské rady v Praze, paní Růžena Chodounská v Praze, pan Dr. Vítězslav Janovský, univ. profesor v Praze, pan Dr. Ant. Kulhánek, zubní lékař v Praze, pan Fr. Mikulejský, ředitel cukrovaru v Kralupech, pan Dr. K. Pippich, zemský advokát v Chrudimi, pan Dr. Fr. Sitenský, zemský inspektor hospodář. škol v Praze, pan Řehoř Sporn, revident c. k. stát. drah v Praze, pan Frant. Šašek, obchodník v Praze, pan Dr. K. Tieftrunk, kand. advokacie, pan Fr. Vočka, inženýr na Smíchově, pan Josef Vondráček, stavitec na Smíchově.

Dopisnice českého odboru slovinského alpského družstva: chata Aljažova a jezero Belopečské dostati lze po 5 kr. u dra St. Prachenského a v knihkupectví Bursika a Kohouta. Při větší oděbrice značná srážka.

Oznamy slovinského alpského družstva prodávají se po 1 zl. v kanceláři dra. Stan. Prachenského Na Zderaze 1947/II.

Příští číslo Alpského Věstníku vyjde 1. října t. r., načež až do jara, duben v to počítajíc, vyjde časopis každý měsíc. V létě bude vždy vycházet jedno objemné, informační číslo.

Toto první číslo věstníku vydáváme ve větším objemu jednak proto, aby nasi turisté před cestou byli pokud možno podrobne informováni o tom, co v Alpách a pro Alpy dělo se v poslední době, jednak jako náhradu za to, že budoucí číslo vyjde až počátkem podzimu. V období zimního vycházetí bude Alpský věstník každý měsíc.

Dopisy „Alpského Věstníku“ se týkající budžetu zasýlány Dru Bohuslavu Frantovi na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. II.
Věstník obdrží členové českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok I zl. 50 kr, pro členy klubů turistických I zl.

Knihkupectví Fr. Řivnáče

▼ Praze,

na Příkopě čís. 24.

doporučuje přátelům turistiky svůj veliký sklad map, plánů, průvodců po všech městech a zemích, jízdních rádů, pohledů, kapesních atlantů a p.

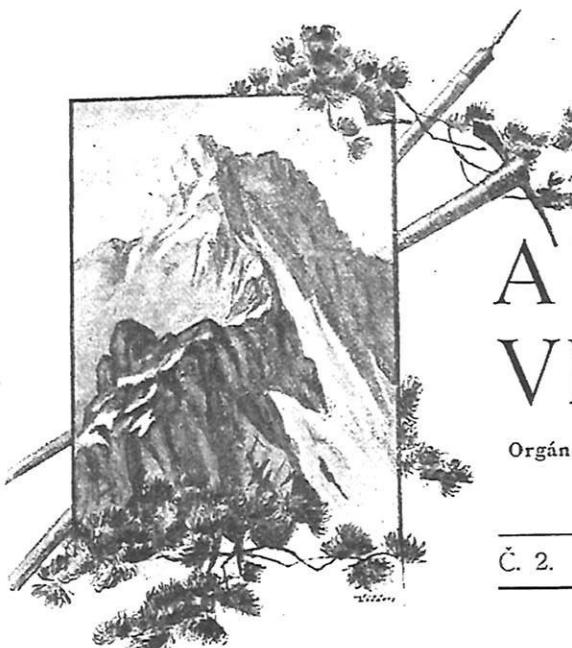
Řivnáčův průvodce po Šumavě

Zevrubný popis celé Šumavy. Sepsal Fr. A. Borovský.
Ve snížené ceně 1 zl.

Řivnáčův průvodce po Praze a okolí.

Sepsal Fr. Borovský.

Ve snížené ceně 50 kr.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 2. * ČERVENEC. * R. I.

Našemu členstvu.

Slovensko planinsko družstvo usneslo se na mimořádné valné schůzi dne 24. května t. r. konané na tom, aby na oslavu padesáti letého panování císaře a krále Františka Josefa I. byla postavena jízdní cesta z Mojstrany krmským údolím do triglavské chýše na Kredarici. Postavením této cesty zvýší se jistě několikanásobně výstup na nejvyšší slovenskou horu Triglav, s něhož každý turista užije vyhlídky nezměrné, v pravdě jedně z nejkrásnějších v celých východních i západních Alpách. Slovanská tato vele hora ocenuje se teprve vlastně v posledních dvou letech, neboť r. 1896 byla dostavěna chýše na Kredarici, která sama již skýtá velkolepý, v Alpách málokde vیدaný rozhled. Jakmile usnadní se postavením cesty příchod k chýši, budou moci sta, ba tisíce turistů vystoupit lehce na Triglav, s něhož přehlédnutí lze jeden z nejhezčích okrsků celé naší země. Daleko, daleko rozvírá se pohled po horách a končí k jihu mořem i severoitalskou planinou. — Však musíme pomysleti na to, že kn postavení cesty třeba je velkého nákladu. Přispějmež tedy dle možnosti k uskutečnění tohoto velkého díla.

Seznam dosavadních příspěvků z Čech: český odbor slov. alp. družstva 50 zlatých, prof. Dr. Chodounský, Dr. B. Franta, L. Mareš, Dr. St. Prachenský po 5 zlatých. Další příspěvky přijímají všichni zde uvedení členové výboru naší podružnice.